

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1706

Deputationis Concionatoris Form. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62406)

Fagnan. in cap. ad extirpandas num. 44. & 47. de fil. Presbyt.

6 UNUM PERPETUUM SIMPLEX BENEFICIUM. Ad unum tantum, & non plura Beneficia simplicia illegitimum Episcopus dispensat, quamvis Beneficium collatum, sive conferendum, sit tenue, & non sufficiat ad sustentationem, Garz. de benef. d. par. 7. c. 2. n. 50. Passerin. de elect. d. cap. 25. qu. 19. n. 194.

7. Neque dispensat, ut Beneficium simplex, vel non Curatum illegitimus consequatur, quod illius Pater obtinebat, quia in hoc solus Papa, & quidem expressè dispensat, Passerin. sup. d. cap. 1. de fil. Presbyt. in 6. num. 9.

8. CUI CURA NON IMMINET ANIMARUM. Ex hac clausula inferitur, quod possit Episcopus cum illegitimo dispensare pro obtinendo Canonicatu in Ecclesia Collegiata, cui Ordo Sacer non fit annexus, ut ait Corrad. prax. benef. lib. 8. cap. 12. num. 115. & seqq.

9. Immò, quod ad Canonicatus etiam Cathedralis aliis dispenseret, tenent Nav. conf. 4. n. 4. de fil. Presbyt. & alii plures, quos refert, & sequitur Passerin. de elect. d. cap. 25. qu. 19. n. 197.

10. Verùm hæc Passerini Sententia in praxi rejicitur (quidquid sit de juris rigore) ut testantur duo practici Beneficialistæ Curia Romanæ, nempe Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 48. à n. 153. ad 173. & Corrad. prax. benef. lib. 2. cap. 12. n. 152. & seq. & hoc (ut ipsi ajunt) propter præminentiam, & majoritatem, quam ha-

bent Canonici Cathedralis super alios Clericos Civitatis, & Diœcesis, & quia cum Episcopo unum corpus constituunt: ac etiam ex eo quia ex dispositione Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. de reform. Canonici Cathedralium habent annexum Ordinem Sacrum, in quo Episcopus cum illegitimo non dispensat.

11. Nihilominus Sententia Navarri, Passerini, & sequacium sustineri, & sequi posse crederem in illegitimo à Papa jam dispensato ad Ordines Sacros, secus in promovendo, juxta distinctionem Majori de irregul. lib. 1. c. 8. n. 11. quam sequitur Garz. de benef. par. 7. c. 2. n. 68. & vidisse dissimulant Lotter. & Corrad. & ex aliis rationibus, quas expendit Passerin. qui scripsit post Lotter. & Corrad.

Deputationis Concionatoris.

FORMULA VI.

SUMMARIUM.

- 1 Predicatores omnes vice Episcopi annunciant verbum Dei.
- 2 Debent esse bonæ vitæ.
- 3 Episcopus non eligens idoneos Concionatores peccat mortaliter.
- 4 Predicatores, qui verbum Dei adulterant, sunt ab Episcopo removendi & puniendi.
- 5 Episcopus non debet esse facilis in rejiciendis nominationibus, quæ sunt à laicis, Prædicatorum, & n. 6. & 7.

N. Episcopus N.

Dilecto Nobis in Christo N. In eo, qui est vera salus, benedictionem. Cum pro munere nostri Pastoralis officii viros idoneos potentes opere, & sermone ad verbum Dei prædicandum mittere teneamur; qui plebes Nobis commissas vice nostra instruant in lege Domini: de tuo Animarum zelo, pietate, vita, moribus, & scientia, quibus à tuis Superioribus apud Nos pleno commendaris testimonio plurimum in Domino confisi, ut proxima futura Resurrectionis Quadragesima, sequentis anni . . . . in Ecclesia N. loci N. verbum Dei prædicare possis, & valeas facultatem concedimus, & impertimur. Te in eo qui veritas est, & vita, admonentes, ut in tuis Concionibus (quas secundum Catholicæ Romanæ Ecclesiæ, & SS. PP. doctrinam semper habebis)

Z 4 in sim-

in simplicitate, & puritate sermonis juxta audientium captum, Deum annuncies, virtutes doceas, peccata evitare fortiter suggeras, pœnitentiam amplecti infinues, mandata Dei, & præcepta Ecclesiæ servari, rebelles hominum voluntates suavi declamatione ad Deum impellas, æternitatem prædices. Mandantes tam populo, quam Clero d. loci, ut benignè te recipiant, honorificè tractent, ac necessaria ministrent eorum impensis, qui eas facere tenentur, vel solent; & de solita eleemosyna tibi respondeant. In quorum, &c.

N. Episcopus N.

Loco ✠ Sigilli.

N. Cancellarius Episcopalis.

ADNOTATIONES.

1. **VICE NOSTRA.** Omnes Prædicatores, qui in hac parte Coadjutores sunt, prædicant vice Episcopi, juxta dispositionem Concilii Lateranensis. sub Innoc. III. habiti can. 10. & relati à Gallemart. supra Concil. Trid. sess. 24. cap. 4. de reform. post num. 14.

2. **VITA MORIBUS.** In Concionatore magis attendenda est bona vita, quam scientia, quia longè plus proficit Prædicator exemplo boni operis, quam verbo doctrinæ, cujus enim vita despicitur, ejus prædicatio contemnitur, cap. 3. §. porro in fin. 3. quæst. 7. & vita bona facit hominem beatum, scientia verò inflatum, juxta D. Pauli sententiam, quod scientia inflat, charitas verò ædificat. Corinth. 1. cap. 8.

3. Caveant igitur Episcopi ne verbum Dei à Religiosis, quorum mores ipsis noti non sunt, prædicetur, neque admittant facillè illos, qui prece, & commendatione Magnatum, (quærentes, quæ sua sunt & non Animarum salutem) se se in ministerio Apostolico intrudere festinant; memores conclusionis, & sententiæ quod Episcopus non eligens idoneos Concionatores peccat mortaliter, sic probat Lauret. de Franch. contro. part. 1. tit. de subject. regular. ex Consilii. Gregor. XV. qu. 12. & 13. num. 609. & seqq.

4. **IN SIMPLICITATE, ET PURITATE SERMONIS.** Divus Paulus magnus Prædicator, Jesum Christum,

& hunc Crucifixum annunciabat: nonnulli Concionatores verò nostri temporis, (quos idem Apostolus spiritu prophetico invisit 2. ad Corinth. cap. 2.) Verbum Dei adulterantes, & in sublimitate sermonis extollentes, sensumque scripturarum detorquentes, ad fabulas convertuntur, fideique mysteria, & sanctitatem cum animarum jactura deturpant, & fucum faciunt: Undè Episcopi, si quos habeant in eorum Diœcesi, qui ministerio abutantur, in eos feridè adnadvertant, non solum à prædicationis munere suspendendo, sed penis etiam gravioribus, juxta facultates ipsis tributas à Sac. Congreg. Concilii jussu sanctæ memor. Innocenti. XI. litteris circularibus sub datum Romæ 6. Julii 1680.

5. **SOLITA ELEEMOSTYNA.** Frequenter, tam in S. Cong. Concilii, quam alia Episc. & Regul. audiuntur querelæ Concionatorum, de eleemosynæ solutione dari solitæ, vel quia Episcopus Concionatorem à laicis præsentatum non admittit, & alium nominavit, vel quia non præsentarunt tempore debito. Ad tollendas igitur occasiones litium, & populi perturbationes, Episcopus, qui est Pastor, non mactet oves, sed illas foveat, & charitativè tractet.

6. Si ergo Universitas, vel Baro reperitur in possessione nominandi Concionatorem cum onere solvendi eleemosynam, illam seu illum hoc jure spoliare non attentet: Nam etsi vigore Concilii sess. 24. cap. 4. possit Episcopus talem facul-

cultatem sibi vindicare, non probata per eosdem laicos rigorosè immemorabili, ut probant Decreta relata à Panimoll. decis. 91. adnot. 2. & Pignatell. consult. 206. tom. 4.

7. Attamen quia ex hac juris laicorum impugnatione plura mala eveniunt, moderatè, & rarò tali facultate Episcopus utatur: sed dum ei litteræ Patentes tempore congruo nominationis concionatoris præsentantur, recognita prius præteritarum nominationum executione saltem per triginta, & 40. annos, ac præsentati idoneitate, etiam quoad mores, litteras approbationis expediat, quæ poterunt concipi sequenti, vel simili modo.

Approbationis Concionatoris à laicis nominati.

FORMULA VII.

SUMMARIUM.

- 1 Præsentatio, & nominatio Concionatoris ab universitatibus, aliisque laicis facienda, debet fieri tempore debito, quod hic præscribitur, num. 2.
- 3 Litteræ Patentes nominationis non debent continere verba eligimus, & constituimus, sed nominamus, & præsentamus.
- 4 Etiam si litteræ Patentes expediantur à Superiore Regulari.
- 5 Episcopus potest si vult concionatorem præsentatum examinare.
- 6 Eleemosyna dari solita concionatori non

- potest minui sine licentia Sacr. Congregat.
- 7 Episcopus, sive Parochus concionantes non possunt exigere eleemosynam Prædicatori dari solitam, nisi essent nominati, vel solveretur ex peculiari legato, & n. 9.
  - 8 Parochus si vult concionari per se ipsum, debet id notificare tempore debito.
  - 10 Parochus potest prædicare diebus festis, & tempore Quadragesimæ in sua Ecclesia non obstante contraria consuetudine.
  - 11 Qui solvit eleemosynam, & nominat Concionatorem, debet manuteneri.
  - 12 Si Episcopus nominat, & universitas solvit eleemosynam, consuetudo servanda est.
  - 13 Si Universitas, vel loci dominus nominat, & non solvit eleemosynam, potest Episcopus hoc jus impugnare, nisi adsit consuetudo immemorabilis probata.
  - 14 Si Universitas nominat concionatorem etiam pro Cathedrali, & solvit eleemosynam, debet manuteneri. Episcopus potest jus nominandi concionatorem in Cathedrali vindicare, sed non potest ad solvendam eleemosynam Universitatem compellere, & adducuntur Decreta.
  - 15 Benedictio Prædicatori tribuitur etiam per Delegatum.
  - 16 Professio fidei Concionator emittit, quatenus ab Episcopo exigatur n. 7. vel quando nunquam illam emisisset num. 18.

N. Episcopus N.

Dilecto &c.

IN eo, qui est vera salus, benedictionem. Cum pro munere Pastoralis Officii Viros idoneos potentes opere, & sermone ad prædicandum Evangelium assumere debeamus, qui vice nostra plebes nobis commissas in lege Domini erudiant. Te ab Universitate loci N. (quæ in quasi possessionem concionatorem nominandi reperitur, tempore debito præsentatum, de cuius vita, moribus, & idoneitate per examen, nec non testimoniales tuorum Superiorum certiores effecti, plurimum